

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА ЛЮДЯНІСТЬ ТА ЕМПАТІЯ В КЛІНІЧНІЙ РОБОТІ МЕДИКА

Спеціальність: **221 «Стоматологія»**
Освітньо-професійна програма: **Стоматологія**
Код компонента в освітній програмі: **ВК 67**
Рівень вищої освіти: **другий (магістерський)**
Форма здобуття освіти: **очна (денна)**
Рік навчання: **5-й**
Семестр(и): **ІХ (осінній) або Х (весняний)**
Тип освітнього компонента: **вибірковий**
Навчальний рік: **2028-2029**

Обсяг: **3 кредит ЕСТS (90 год.)**
Навчальні заняття: **лекції, практичні заняття, консультації**
Підсумковий контроль: **залік**
Преквізити: **ОК 9, 10, 25, 28, 38**

Кафедра/підрозділ: **кафедра інфекційних хвороб, дитячих інфекційних хвороб та фтизіатрії, КНП ХОР «ОДІКЛ», пр. Байрона, 160; кафедра української мови, психології та педагогіки, головний корпус, просп. Науки, 4, 5 поверх**

Керівник освітнього компонента: **проф. Юрко Катерина Володимирівна,**
email: kv.yurko@kntmu.edu.ua
доц. Шейко Анастасія Олександрівна
email: ao.sheiko@kntmu.edu.ua

Сторінка освітнього компонента в Системі дистанційного навчання ХНМУ (Moodle):
<https://distance.kntmu.edu.ua/enrol/index.php?id=5015>

ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

У сучасному світі зростає роль психологічних компетенцій та підходів до комунікації між лікарем та пацієнтом (його супроводжуючими особами) з урахуванням особистісних характеристик та суб'єктивного сприйняття обставин лікувального процесу, а також для підвищення якості отримання медичної допомоги. Майбутнім лікарям необхідно розуміти особливості процесу взаємодії між лікарем та пацієнтом під час надання медичних послуг в умовах реформування та модернізації медичної галузі в Україні та значення soft-skills для формування компетентності та професіоналізму.

МЕТА КУРСУ: забезпечення професійної компетентності майбутніх лікарів шляхом ознайомлення з психологічними закономірностями реагування пацієнтів та супроводжуючих осіб на лікувальний процес, психологічними вимогами до особистості лікаря, а також формування навичок здійснення професійної та особистісної взаємодії зі співробітниками та пацієнтами на основі підходів емпатії та взаємоповаги.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

формування в здобувача вищої освіти:

- ставлення до пацієнта на основі людиноцентрованого підходу;
- вміння будувати стосунки лікар-пацієнт на основі взаємоповаги, взаєморозуміння, права пацієнта бути суб'єктом прийняття рішень;
- вміння проявляти емпатію, співчуття, надавати першу психологічну допомогу;
- здатності оцінити психологічний стан пацієнта.

ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Перелік тем лекцій (10 год.):

1. Вступна лекція. Основні поняття курсу. Основи людиноцентрованого підходу у клінічній діяльності медика.
2. Стосунки лікар-пацієнт. Повідомлення поганих новин, складні розмови, конфлікти.
3. Педагогічна психологія як наука. Роль педагогічної психології в різних галузях.

4. Професійна психологія як наука. Роль професійної психології в різних галузях.

Перелік тем практичних занять (20 год.):

1. Емпатія. Поняття людиноцентрованого підходу: складові, еволюція. Принципи та засади лікарської комунікації.
2. Автономія пацієнта та професійні кордони у відносинах. Розгляд практичного випадку.
3. Толерантність та різноманіття. Забезпечення рівності у медицині.
4. Конфлікти та складні розмови. Фасилітація конфліктних ситуацій.
5. Вербальна та невербальна комунікація у клінічній практиці.
6. Кризові емоційні стани. Конфіденційність. Правила надання першої психологічної допомоги.

Перелік тем самостійної роботи студента (60 год.):

1. Емпатія: філософські та правові основи формування.
2. Патерналістичний та людиноцентрований підходи.
3. Консультація як простір для побудови партнерських відносин.
4. Основні моделі ведення консультації.
5. Комунікативна культура медичних послуг.
6. Навчання пацієнта: мета, методи, очікування.
7. Суб'єктність пацієнта.
8. Конфіденційність: поняття, юридичні засади.
9. «Культурна чутливість» у медичній комунікації.
10. Стигматизація в сучасному суспільстві. Стигма, пов'язана зі здоров'ям.
11. Роль емпатії у формуванні комплаєнсу та результатах лікування пацієнта.
12. Попередження стигматизації та дегуманізації через емпатію.

СРС спрямована на поглиблення та закріплення теоретичних знань, отриманих під час аудиторного навчання та сприяє формуванню професійних компетентностей.

Консультації: онлайн, за розкладом кафедри.

Методи навчання: лекція, розповідь-пояснення, бесіда, ілюстрація, демонстрація, спостереження.

ОЦІНЮВАННЯ

Поточна навчальна діяльність (ПНД). Оцінювання успішності здобувачів освіти здійснюється відповідно до Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в ХНМУ (<https://knmu.edu.ua/documents/normatyvni-dokumenty-navchalnogo-proczesu/>). Оцінка за практичне заняття становить від 2 до 5 балів. Оцінки виставляються у електронний журнал. Незадовільні оцінки відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_vidprac_zaniat.pdf). Наприкінці вивчення дисципліни середня оцінка за практичні заняття конвертується у багатобальну оцінку (120-200 балів) відповідно до таблиці 2 Інструкції з оцінювання (див. вище).

Загальна навчальна діяльність (ЗНД) дорівнює ПНД і вважається виконаною, якщо здобувач відпрацював всі пропущені аудиторні заняття, а середній бал за всі теми дорівнює 3-ом балам та вище.

Індивідуальні завдання (ІЗЗ) оцінюються до 10 балів.

Підсумковий контроль. Підсумковий контроль проводиться у вигляді заліку.

Оцінка з дисципліни (ОД). $ОД = ЗНД + ІЗЗ$.

Оскарження результатів підсумкового контролю проводиться у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_apel_kontrol.pdf).

ПОЛІТИКИ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Рекомендації щодо роботи на курсі: вести конспект лекцій, брати активну участь у всіх формах роботи на заняттях, ставити запитання під час занять, відвідувати консультації, вчасно здавати завдання та виконувати всі форми контролю.

Відвідування занять. Відвідування лекцій та практичних занять є обов'язковим. Формою одягу під час офлайн-занять є білий медичний халат. Крім того під час роботи в лікарні здобувач має мати із собою медичну шапочку, змінне взуття, маску, фонендоскоп. У разі запізнення більше ніж на 5 хвилин, здобувач може бути не допущений до заняття. Пропущені заняття відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_vidprac_zaniat.pdf).

Академічна доброчесність. ХНМУ стоїть на позиціях нульової толерантності до проявів академічної недоброчесності. Будь-які порушення принципів академічної доброчесності тягнуть за собою відповідальність у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_ad-1.pdf).

Використання електронних гаджетів та інструментів штучного інтелекту допускається лише з дозволу викладача.

Політика щодо осіб з особливими освітніми потребами. Здобувачі з особливими освітніми потребами мають зв'язатися з викладачем задля розробки індивідуальної освітньої траєкторії.

Час відповіді викладача: 24 години.

Технічні вимоги до роботи на курсі:

- доступ до комп'ютера, ноутбука, планшета чи смартфона
- корпоративний обліковий запис Google з власним фото
- навички роботи з Google Workspace (Google Meet, Docs, Sheets, Slides, Forms) та Moodle

Технічна підтримка: АСУ (ev.shevtsov@knmu.edu.ua), Google (tehotdelknmu@gmail.com), Moodle (al.korol@knmu.edu.ua)

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. McCorry, L. K., & Mason, J. (2020). Communication skills for the healthcare professional. JONES & BARTLETT PUB Incorporated.
2. Методичні рекомендації щодо дотримання принципів гідності пацієнтів в лікарнях. ГО «PH Capital. Public Health Experts», 2021. URL: https://phcapital.org/wp-content/uploads/2021/02/metodychni-rekomendacziyi_proyekt.pdf
3. Центри передового досвіду первинної медичної допомоги. Посібник. Проект USAID «Підтримка реформи охорони здоров'я». Київ, 2020. URL: http://healthreform.in.ua/wp-content/uploads/2020/02/COEs-manual_for-PHC-web.pdf.
4. Анастасія Леухіна. Зовсім не страшна книга. Про життя, смерть і все, що поміж ними. – Київ: Дух і Літера, 2020. – 368 с.

Завідувачка кафедри
інфекційних хвороб,
дитячих інфекційних хвороб
та фтизіатрії

Катерина ЮРКО

Завідувачка кафедри
української мови, психології та педагогіки

Людмила ФОМІНА